

Sygnatura akt VI Ka 370/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **31 lipca 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Grażyna Tokarczyk (spr.)

Sędziowie SSO Marcin Mierz

SSO Kazimierz Cieślukowski

Protokolant Katarzyna Kajda

przy udziale Marka Dutkowskiego

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 31 lipca 2015 r.

sprawy **skazanego A. N. s. M. i J.,**

ur. (...) w K.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę skazanego

od wyroku łącznego Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 21 listopada 2014 r. sygnatura akt IX K 157/14

na mocy art. 437 § 1 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;
2. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. Z. P. kwotę 147,60 zł (sto czterdzieści siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) obejmującą kwotę 27,60 zł (dwadzieścia siedem złotych i sześćdziesiąt groszy) podatku VAT, tytułem zwrotu nieuiszczonych kosztów obrony skazanego z urzędu w postępowaniu odwoławczym;
3. zwalnia skazanego od ponoszenia wydatków postępowania odwoławczego, obciążając nimi Skarb Państwa.

sygn. akt VI Ka 370/15

UZASADNIENIE

Rozpoznając wniosek A. N. o wydanie wyroku łącznego Sąd Rejonowy w Gliwicach ustalił, że ten był uprzednio skazany prawomocnymi wyrokami:

I. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 30.05.2005 roku, sygn. akt III K 1052/03 za czyn z art. 207 § 1 kk i art. 193 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popełniony w okresie od września 2000 roku do września 2002 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw z art. 282 kk w zw. z art. 12 kk i 13 § 1 kk w zw. z art. 282 kk w zw. z art. 12 kk popełnionych w okresie od września 2000 roku do września 2002 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności, za czyn z art. 278 § 1 kk

popelniony latem 2000 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 278 § 1 kk popelniony wiosną 2001 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popelniony w okresie od 1 stycznia 2002 roku do 31 stycznia 2002 roku na karę 2 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzone kary połączono orzekając łączną karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności ;

II. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 14.04.2008 roku, sygn. akt III K 283/06 za przestępstwo z art. 286 § 1 kk i art. 297 § 1 kk i art. 270 § 1 kk popelnione w dniu 22.05.1999 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności;

III. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 26.09.2008 roku, sygn. akt III K 1562/06 za przestępstwo z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popelnione w okresie od maja 2005 roku do grudnia 2005 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za ciąg przestępstw z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popelnionych w okresie od dnia 6 czerwca 2006 roku do dnia 29 czerwca 2006 roku, od dnia 19 do 21 sierpnia 2006 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 212 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popelnione w okresie od maja 2005 roku do września 2005 roku na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności, za przestępstwo z art. 245 kk popelnione 23 sierpnia 2006 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczone kary połączono orzekając łączną karę 1 roku i 4 miesięcy pozbawienia wolności na poczet której Sąd zaliczył okres rzeczywistego pozbawienia wolności;

IV. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 12.04.2010 roku, sygn. akt III K 839/10 za ciąg przestępstw z art. 286 § 1 kk w zw. z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk w zw. z art. 64 § 1 kk popelnionych 11 sierpnia 2008 roku, 18 sierpnia 2008 roku, 21 sierpnia 2008 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 4, przy czym orzeczono o przypadku przedmiotów, zwrocie przedmiocie pokrzywdzonym, obowiązku naprawienia szkody i oddano skazanego pod dozór kuratora, zaś postanowieniem z dnia 10.09.2012 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności;

- przy czym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 29.10.2009 roku, sygn. akt III K 795/09 połączono kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach I i II, orzekając łączną karę 3 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym umorzono postępowanie w zakresie wydania wyroku łącznego co do kary pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem opisanym w punkcie III;

V. Sądu Rejonowego w Rybniku z dnia 24.06.2010 roku, sygn. akt IX K 1218/10 za czyn z art. 226 § 1 kk popelniony dnia 2 listopada 2008 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres próby lat 3, przy czym orzeczono karę grzywny 40 stawek dziennych po 20 złotych każda, a na poczet kary grzywny zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności, przy czym postanowieniem z dnia 6.08.2012 roku Sąd Rejonowy w Rybniku orzekł zastępczą karę pozbawienia wolności w wymiarze 19 dni za nieuiszczoną grzywnę w ilości 38 stawek dziennych;

VI. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22.03.2011 roku, sygn. akt III K 1184/03 za czyn z art. 178a § 1 kk popelniony dnia 18 czerwca 2003 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczono środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, za czyn z art. 177 § 1 kk w zw. z art. 178 § 1 kk na karę 1 roku i 10 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczono środek karny zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat, za czyn z art. 310 § 2 kk i art. 286 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk oraz art. 13 § 1 kk w zw. z art. 310 § 2 kk i art. 286 § 1 kk przy zast. art. 11 § 2 kk w zw. z art. 12 kk popelniony w dniu 14 lipca 1999 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 297 § 1 kk i art. 286 § 1 kk w zw. z art. 11 § 2 kk popelniony dnia 26 maja 1999 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, przy czym orzeczone kary pozbawienia wolności połączono orzekając łączną karę 2 lat pozbawienia wolności, orzeczono łączny zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych na okres 4 lat, przy czym wykonanie kary pozbawienia wolności warunkowo zawieszono na okres próby lat 5, przy czym oddano skazanego pod dozór kuratora zobowiązując go do powstrzymania się od nadużywania alkoholu, orzeczono o nawiązce, obowiązku naprawienia szkody, przy czym postanowieniem z dnia 10.09.2012 roku Sąd Rejonowy w Gliwicach zarządził wykonanie kary pozbawienia wolności ;

VII. Sądu Rejonowego w Gliwicach z dnia 22.12.2011 roku, sygn. akt III K 724/09 za czyn z art. 190 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełniony w okresie od marca do 21 kwietnia 2009 roku na karę 9 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 270 § 1 kk w zw. z art. 12 kk popełniony w okresie od 9 marca 2009 roku do 21 kwietnia 2009 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności, za czyn z art. 190 § 1 kk popełniony w marcu 2009 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, za czyn z art. 275 § 1 kk popełniony w kwietniu 2009 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczone kary połączono orzekając łączną karę 2 lat pozbawienia wolności, przy czym orzeczono o przepadku dowodów rzeczowych.

Sąd Rejonowy w Gliwicach wyrokiem łącznym z dnia 21 listopada 2014 roku sygn. akt IX K 157/14 na mocy art. 91 § 2 kk połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach I, II i VI wymierzając A. N. karę łączną 5 lat pozbawienia wolności, na tej samej podstawie Sąd połączył kary pozbawienia wolności orzeczone wyrokami opisanymi w punktach III i IV i wymierzył skazanemu karę łączną 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, na mocy art. 572 kpk umarzając postępowanie o wydanie wyroku łącznego co do kar orzeczonych wyrokami opisanymi w punktach V i VII.

Apelację wniósł obrońca skazanego zaskarżając wyrok, jak to określił części dotyczącej orzeczenia w punkcie 1 kary łącznej 5 lat pozbawienia wolności oraz w punkcie 2 dotyczącej kary łącznej 2 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, zarzucając istotny błąd w ustaleniach faktycznych poczynionych odnośnie negatywnych opinii Zakładów Karnych o skazanym bez uwzględnienia przedłożonych przez skazanego dokumentów wskazujących na faktyczną przyczynę takich właśnie opinii, obrazę art. 91 § 2 kk poprzez zastosowanie w orzeczonych w punktach 1 i 2 zaskarżonego wyroku karach łącznych zasady częściowej absorpcji w zbyt wąskim, zakresie.

Obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i orzeczenie kary łącznej za przestępstwa objęte punktami 1 i 2 zaskarżonego wyroku przy zastosowaniu zasady pełnej absorpcji orzeczonych kar pozbawienia wolności, a z ostrożności procesowej o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Gliwicach.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja obrońcy skazanego nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd orzeka karę łączną, jeśli sprawca popełnił dwa lub więcej przestępstw, zanim zapadł pierwszy wyrok, chociażby nieprawomocny, co do któregośkolwiek z tych przestępstw i wymierzono za nie kary tego samego rodzaju albo inne podlegające łączeniu.

Rozważając podstawy orzekania kar łącznych Sąd I instancji modelowo wręcz zastosował pogląd wyrażony w powołanej przez skazanego w apelacji- uchwale Sądu Najwyższego z dnia 25 lutego 2005 roku, w sprawie I KZP 36/04, stanowiącej, że sformułowanie „pierwszy wyrok”, o jakim mowa w art. 85 kk, odnosi się do chronologicznie pierwszego wyroku, który zapadł przed popełnieniem przez sprawcę kolejnego przestępstwa (kolejnych przestępstw), co powoduje, że Sąd wydający wyrok łączny winien przeanalizować wszystkie wyroki, którymi został skazany starający się o wydanie wyroku łącznego, a przede wszystkim rozpoczęcia tejże analizy od pierwszego chronologicznie wyroku, który zapadł wobec skazanego.

Sąd meriti okoliczności te poddał wnikliwej analizie, która doprowadziła również do prawidłowych ustaleń wskazujących, że popełnione przez A. N. przestępstwa pozostają w dwóch zbiegach realnych, w pierwszym osądzone w sprawach opisanych w punktach I, II i VI, w drugim w punktach III i IV.

Apelujący obrońca nie czynił w tej mierze zarzutów, podobnie akceptując umorzenie w zakresie przestępstw objętych skazaniami opisanymi w punktach V i VII.

Sąd I instancji przeprowadził w niniejszej sprawie pełne postępowanie w przedmiocie wydania wyroku łącznego uzyskując, nie tylko akta spraw, lecz również badając sytuację i postawę skazanego poprzez uzyskane dane o karalności i opinie o nim, a także wysłuchując A. N..

Odnosząc się do zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie oceny postawy skazanego w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności, uznać należy jego bezzasadność. Zwraca uwagę, że negatywne opinie wynikają nie tylko z zachowań skierowanych przez skazanego wobec funkcjonariuszy Służby Więziennej, ale również z samouszkodzeń, potwierdzonych także danymi medycznymi (połyk ostrza maszynek do golenia, śrub k. 9), przedstawione opinie wskazują przy tym nieliczne co prawda, ale pozytywne oceny postawy skazanego (nagrody regulaminowe, inicjatywa skazanego w udziale w grupach AA), co z kolei wyklucza tendencyjność działań administracji jednostek penitencjarnych.

Okoliczności te wraz z wielokrotną karalnością słusznie Sąd I instancji uznał za przesądzające o jednoznacznie negatywnej prognozie kryminologicznej.

Przechodząc do granic wymiaru kar łącznych i zasad wymiaru tych kar, obrońca nie wziął pod uwagę zupełnie tych okoliczności.

Zatem przypomnieć należy i podkreślić, że w wypadku pierwszego ze zbiegów realnych granice kary łącznej kształtowały się od 2 lat do 9 lat i 10 miesięcy pozbawienia wolności. Wprawdzie w świetle obowiązujących, a znajdujących zastosowanie w niniejszej sprawie, przepisów kodeksu karnego dla określenia granic kary łącznej, bez znaczenia jest suma kar i kar łącznych podlegających wykonaniu, niemniej i tu Sąd meriti wskazał, że owa suma to 5 lat i 4 miesiące pozbawienia wolności.

Okoliczności te oraz luźne relacje podmiotowo- przedmiotowe pomiędzy pozostającymi w zbiegu przestępstwami wskazują, że kara łączna w wymiarze 5 lat pozbawienia wolności nie tylko nie jest surową, ale wręcz łagodną. Skazany omawianych przestępstw dopuścił się w okresie od maja 1999 roku do czerwca 2003 roku, skierował swe działania przeciwko mieniu, dokumentom, obrotowi gospodarzeniu, wolności, a nawet ruchowi drogowemu.

W drugim, zbiegu granice kary łącznej kształtowały się od 1 roku do 3 lat i 1 miesiąc pozbawienia wolności (suma kar podlegających wykonaniu to 2 lata i 4 miesiące pozbawienia wolności). Działalność skazanego od maja 2005 roku do sierpnia 2008 roku skierowana była przeciwko wolności, czci, wymiarowi sprawiedliwości, ale również mieniu i dokumentom. W omawianej sytuacji łączna kara 2 lat i 2 miesiące pozbawienia wolności, jawi się również jako bardzo wyważona, gdy uwzględni się dodatkowo, że przestępstw objętych tym zbiegiem skazany dopuszczał się po wydaniu wyroku w sprawie III K 1052/03, a części również po wyroku w sprawie III K 283/06. Przestępstwa osądzonego przed Sądem Rejonowym w Rybniku, które skierował przeciwko działalności instytucji państwowych, również po sprawie III K 1562/06, podobnie jak czynów objętych skazaniem w sprawie III K 724/09.

Taki pochod przestępstw popełnianych przez skazanego przekonuje o jego demoralizacji, niepoprawności, nie wyciąganiu wniosków z uprzedniej karalności, co sprzeciwia się pozytywnemu prognozowaniu społeczno-kryminologicznemu.

Wreszcie stwierdzić należy, że racjonalizacja kary orzekanej, jako kara łączna w wyroku łącznym nie musi być rozumiana wyłącznie, jako łagodzenie i mieć zatem charakter jednokierunkowy (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21.08.2007 roku sygn. akt II KK 96/07, OSNKW 2008/1/6).

W orzecznictwie od dawna dominuje przekonanie, że zasada absorpcji winna być stosowana wyjątkowo, a popełnienie więcej niż dwóch przestępstw jest istotnym czynnikiem prognostycznym przemawiającym za orzekaniem kary surowszej od wynikającej z zasady absorpcji (np. wyrok SA w Łodzi z 20.09.2001 roku, sygn. akt II AKa 154/01, OSNPK 2/02 poz. 26).

Odnosząc się do pisma skazanego z dnia 20.07.2015 roku wskazać należy, że

zgodnie z art. Art. 19 ust. 1 Ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z dnia 20 marca 2015 r.), przepisów rozdziału IX ustawy (czyli Zbieg przestępstw oraz łączenie kar i środków karnych), w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie stosuje się do kar prawomocnie orzeczonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, chyba że zachodzi potrzeba orzeczenia kary łącznej w związku z prawomocnym skazaniem po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Wskazany warunek w wypadku skazanego nie ziścił się, bowiem przedmiotem rozpoznania są wyłącznie prawomocne skazania sprzed 1.07.2015 roku.

Dodatkowo wypada również wskazać, że w myśl art. 85 § 2 kk, w obecnie obowiązującym brzmieniu- podstawą orzeczenia kary łącznej są wymierzone i podlegające wykonaniu, z zastrzeżeniem art. 89, w całości lub w części kary lub kary łączne za przestępstwa, o których mowa w § 1. Łączyć będzie zatem można wyłącznie kary podlegające wykonaniu, a nie już wykonane, co w wypadku skazanego, gdyby nie treść przepisu art. 19 ust. 1 wskazanej wcześniej ustawy, skutkowałoby brakiem warunków do połączenia kar orzeczonych w sprawach III K 1052/03, III K 283/06, które zostały wykonane w ramach kary łącznej orzeczonej wyrokiem łącznym w sprawie III K 795/09, wykonana jest również kara w sprawie III K 1562/06 i taka również nie podlegałaby łączeniu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.